

Zegar kominkowy z postacią Apollina

- Czas powstania ok. 1800
- Miejsce powstania Paryż, Francja
- Wymiary wysokość: 55 cm, szerokość: 40 cm, głębokość: 19 cm
- Numer inwentarzowy ZKWawel 2621
- Muzeum [Zamek Królewski na Wawelu Państwowe Zbiory Sztuki](#)
- Dostępność Sala przy Schodach Senatorskich
- Tematy [technika](#), [życie codzienne](#)
- Technika [złocenie](#), [grawerowanie](#), [polerowanie](#), [matowienie](#), [toczenie](#), [emalia](#)
- Materiał [brąz](#), [mosiadz](#), [stal](#), [szkło](#), [emalia](#)
- Data pozyskania 1946
- Prawa do obiektu Zamek Królewski na Wawelu Państwowe Zbiory Sztuki
- Prawa do wizerunków cyfrowych domena publiczna
- Digitalizacja RPD MIK, projekt Wirtualne Muzea Małopolski Plus
- Tagi [mitologia](#), [techniki zdobnicze](#), [czas](#), [3D](#), [WMM Plus](#), [bogowie](#), [domena publiczna](#)

Przykład zegara o obudowie figuralnej, popularnej wśród tzw. zegarów kominkowych od 2. połowy

XVIII wieku. Ukazuje Apollina z lirą i wieńcem wawrzynu na głowie, siedzącego na szczycie obelisku mieszczącego tarczę oraz mechanizm z wychwytem hakowym i napędem sprężynowym. Przedstawienie boga jako opiekuna muzyki, nauki i sztuki poświadczają atrybuty rozmieszczone wokół obelisku – instrumenty muzyczne, nuty, globus nieba oraz plakietka na cokole z personifikacjami rzeźby, malarstwa, astronomii i nauk matematycznych. Płomienie lamp ustawionych na trójnogu, na narożnikach cokołu, symbolizują oświecenie przez wiedzę. Do władzy Apollina nad wyrocznią pytyjską nawiązuje jego wyobrażenie jako zwycięzcy smoka Pytona widniejące na plakiecie pod tarczą. Ukazanie boga z jednej strony z lirą, z drugiej z kołczanem ze strzałami i łukiem wskazuje na dwoistość jego natury – łagodności i boskiej łaskawości przeciwstawiony jest gniew i kara.

Postać Apollina od połowy XVIII wieku była często umieszczana na obudowach zegarów, najczęściej jako „rydwan Apollina”, wzorowany m.in. na rzeźbie fontanny w ogrodach wersalskich. Późniejsze egzemplarze, z końca XVIII i początkowych lat XIX stulecia, ukazywały boga utożsamionego z Heliosem, przemierzającego nieboskłon na rydwanie zaprzęgniętym w rumaki lub łabędzie, ustalającego wschody i zachody słońca. Jako opiekun sztuki przedstawiany był najczęściej z lirą. Mit boga symbolizującego umiarkowanie i harmonię zwyciężające „nieład” świata odpowiadał imperialnej ideologii cesarstwa i w tej paraleli dopatrywano się źródeł popularności tematu.

Opracowanie: Stanisława Link-Lenczowska (Zamek Królewski na Wawelu), Redakcja WMM, ©
wszystkie prawa zastrzeżone